

Dövlət Proqramı təqaüdçüsü

Son illərdə azərbaycanlı gənclərin dünyanın müxtəlif ölkələrində nüfuzlu universitetlərdə təhsil alması ölkəmizdə əmək bazarının müasir bilik və səriştələrə malik peşəkarlarla təmin olunmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb etməkdədir. Uğurla davam etdirilən xaricdə təhsil üzrə dövlət proqramları sürətli dəyişikliklər dövründə ölkəmizin davamlı inkişafının başlıca hərəkətverici qüvvəsi hesab olunan insan kapitalının formalaşmasında mühüm əhəmiyyət daşıyır. “Azərbaycan müəllimi” qəzetinin növbəti müsahibi “Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022–2028-ci illər üçün Dövlət Proqramı” xətti ilə ABŞ-nin Kolumbiya Universitetində “İdarəetmə elmləri və mühəndislik” ixtisası üzrə magistratura təhsili alan Təhminə Mehtiyevadır.

“Əcnəbilər dövlət hesabına təhsil aldığımı biləndə çox təəccüblənirlər”

- Sizi oxucularımıza necə təqdim edək?

- Rusiyanın uzaq şərqində yerləşən Amur vilayətində anadan olmuşam və uşaqlıq illərimi ibtidai təhsilimi bitirənə qədər orada keçirmişəm. Daha sonra ailəmlə Azərbaycana gəldik. 5-9-cu sinifləri Sumqayıt şəhərinin 11 nömrəli tam orta məktəbində tamamladıqdan sonra ailəmlə Bakıya köçdük. 10-11-ci sinifləri isə Bakıda yerləşən 200 nömrəli Məktəb-Lisey Kompleksində bitirdim və 2016-cı ildə “əla” qiymətlərlə məzun oldum. Həmin il qəbul imtahanında 696 bal toplayaraq Prezident təqəddüsü oldum və ADA Universitetinin Biznesin idarə edilməsi fakültəsinə qəbul edildim. Burada bakalavr təhsilimi aldım və 2020-ci ildə qırmızı diplomla məzun oldum. Dörd ilə yaxın müddət ərzində yerli və xarici şirkətlərdə texniki məhsulların yaradılması və idarə olunması ilə bağlı təcrübə qazandım. Hazırda ABŞ-nin Nyu-York şəhərində Kolumbiya Universitetində İdarəetmə elmləri və mühəndislik üzrə magistr təhsilimi davam etdirirəm.

“Uğurlarıma ailəmin və müəllimlərimin çox böyük təsiri olub”

- Orta məktəbdə uğurlarınız. Hansı fənlərlə daha çox maraqlanırdınız? Məktəbinizin, müəllimlərinizin sizin uğurlu gənc kimi formalaşmağınızda rolu haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Mənim təhsil uğurlarıma ailəmin və müəllimlərimin çox böyük təsiri olub. Mən və iki bacım çox erkən yaşlardan ailəmiz tərəfindən yüksək vətənpərvərlik və zəhmətkeşlik dəyərləri ilə böyüdülmüşük. Yaxşı yadımdadır ki, Rusiyada orta məktəbdə oxuyarkən mən sadəcə şəxsi ambisiyalarımın görə yox, həm də Azərbaycanı təmsil etdiyimi düşündüyüm üçün bütün uşaqlardan daha müvəffəqiyyətli olmağa çalışırdım. Sumqayıt illərində isə mənim bütün fənlərə marağım, dəqiq elmlərdə isə xüsusi istedadımın olduğu ortaya çıxdı. O illərdə sinif rəhbərim olan fizika və riyaziyyat müəlliminin mənim həyatımda çox özəl rolu olub. Nə qədər çox məktəb dəyişsəm də, qarşıma hər zaman mənə ilham verən və uzaqgörən müəllimlər çıxıb. Buna görə özümü çox şanslı hesab edirəm.

“Tələbələr bunu eşidəndə çox təəccüblənir”

- Xaricdə Dövlət Proqramı ilə tanışlığınız nə vaxt başladı və xaricdə təhsil almağa maraq nədən qaynaqlandı? Təhsilinizdə proqramın rolu, əhəmiyyəti haqqında nə deyə bilərsiniz? Bu proqram sizin üçün hansı imkanları yaratdı?

- Hələ məktəbdə oxuyarkən Dövlət Proqramı vasitəsilə xaricdə təhsil alan tələbələr haqqında çox eşidirdim. Buna görə 2022-ci ildə Dövlət Proqramı yenidən başlayanda gələcəkdə magistr təhsilimi maliyyələşdirmək üçün variantlarımın arasında Dövlət Proqramını artıq nəzərə alırdım. Kolumbiya Universiteti kimi nüfuzlu ABŞ ali məktəbləri çox yüksək təhsil haqları ilə fərqlənir. Belə bir universitetdə tam təqaüdlə təhsil almaq mənim üçün yalnız Dövlət Proqramı sayəsində mümkün oldu.

- Xaricdə təhsil alan gənc kimi ölkəmizdə gənclər üçün yaradılan təhsil imkanları barədə fikirlərinizi bölüşürdünüz.

- Maraqlı bir faktdır ki, mənim proqramımda məndən başqa yalnız iki qazaxstanlı tələbənin təhsil xərcləri öz dövləti tərəfindən qarşılanır. Dünyanın bir çox ölkəsindən gələn digər bütün tələbələr bunu eşidəndə çox təəccüblənir və öz ölkələrində belə imkanların olmadığını bildirir. Bunu öyrənəndə Azərbaycanın öz vətəndaşları üçün yaratdığı təhsil imkanlarının miqyasını daha da yaxşı dərk etdim.

Təhminə MEHTİYEVƏ

“Kolumbiya Universitetində təhsil almağım yalnız Dövlət Proqramı sayəsində mümkün oldu”

“Kolumbiya Universiteti mənim üçün ən doğru seçim idi”

- Kolumbiya Universiteti və xüsusən də “Management Science and Engineering” ixtisası haqqında nə deyə bilərsiniz? Bu ixtisasa olan marağınız nə ilə bağlıdır?

- Bakalavr təhsilimi biznes üzrə almağıma baxmayaraq, işləməyə başlayanda çox tez anladım ki, mənim məhz texniki məhsul layihələrinə marağım var. Proqram təminatı məhsullarının idarəsi, UX/UI dizayn, müxtəlif proqramlaşdırma dilləri kimi mövzuları öz səylərimlə müxtəlif mənbələrdən öyrənməyə başladım. Bu yeni biliklər mənə növbəti texniki layihələrdə iş imkanları gətirdi. Anladım ki, hazırda çox sürətlə inkişaf edən texnologiyalardan istifadə edən fərqli profilli mühəndislər və dizaynerlərdən ibarət komandaların ortaya keyfiyyətli məhsul qoymağının əsas şərtlərindən biri onları həm biznes, həm texnoloji hədəfləri başa düşən rəhbərlərin idarə etməyidir. Buna görə magistr təhsilimi almaq üçün həm biznes, həm də mühəndisliyi əhatə edən bir proqram axtarırdım. Kolumbiya Universitetinin İdarəetmə elmləri və mühəndislik proqramı isə məhz bunu təklif edir. ABŞ-də bir neçə universitetdən bənzər proqramlara qəbul aldım. Bunların arasında seçim edərkən universitetin ümumi reytingi, müəllim heyəti, qəbul olduğum proqramın dərslərinin hədəflərimə uyğun olması və məzun olmuş tələbələrin sonrakı iş təcrübələrində mənim hədəflədiyim ixtisaslarda işləyib-ışləməməyinə diqqət göstərirdim. Bütün bu meyarlar üzrə Kolumbiya Universiteti mənim üçün ən doğru seçim idi.

““Microsoft”da təcrübə proqramında iştirak edəcəyəm”

- Kolumbiya Universitetinin tədris mühiti, professor-müəllim münasibətləri barədə nə deyirdiniz? Kolumbiya tələbəsi öz təhsilindən nə dərəcədə məmnundur?

- Kolumbiya Universitetinin əsas xüsusiyyətlərindən biri Nyu-Yorkun mərkəzi Manhattanda yerləşməyidir. Həm iqtisadiyyat, həm texnologiyalar nöqtəyi-nəzərindən dünyanın ən canlı yerlərindən birində olmaq xüsusi imkanlar yaradır. Məsələn, “Google” və “Amazon” kimi şirkətlərdə rəhbərlik vəzifələrində olan professorların səhər işə gedib, axşam isə dərslərdə bizlərə həmin aparıcı şirkətlərdə baş verən yeniliklər və bütün dünya üçün ən aktual məsələlər haqqında danışmağı, düşünürəm ki, xüsusi bir imtiyazdır. Bundan əlavə, dərslərimizin qərçivəsində tələbələrin də real şirkətlərlə müxtəlif layihələr üzərində işləmək imkanı olur. Məsələn, mən və komanda yoldaşlarım bu tədris ili ərzində “Kering” və “Gates Foundation” kimi global şirkətlərlə strateji konsaltinq layihələri üzərində birgə uğurlu fəaliyyət göstərmişik. Bu yay isə dünyanın qabaqcıl texnologiya şirkətlərindən olan “Microsoft”da Texniki Proqram İdarəsi üzrə təcrübə proqramında iştirak edəcəyəm. İnanıram ki, bu nailiyyətimin səbəbləri arasına Kolumbiya Universitetində oxumağımın da böyük rolu olub.

“Professorun saatlarla mühazirə oxuduğu, tələbələrin isə sadəcə qulaq asdığı dərslər formatı...”

- Xaricdə təhsil təcrübənizə (Kolumbiya Universiteti nümunəsində) əsaslanaraq müşa-

hidə etdiyiniz nə kimi ənənələri ölkəmizin universitetlərində görmək istərdiniz?

- Bakalavr təhsilimi aldığım ADA Universitetində beynəlxalq standartlara uyğun və xüsusilə Avropa və ABŞ universitetlərindəki dərslərə çox bənzər format və materiallar istifadə olunduğu üçün sistemlər arasında ciddi fərq olduğunu deyə bilmərəm. Lakin ölkəmizin digər universitetlərində tətbiq edilməyini görmək istədiyim bu kimi praktikalar haqqında danışa bilərəm. Kolumbiya Universitetində, xüsusilə magistr proqramlarında dərslərin çoxunu tələbənin özünün seçmək imkanı var və buna görə də tələbə yalnız ona həqiqətən çox maraqlı və gələcəkdə lazım olacaq dərsləri özü istədiyi professorlardan götürə bilir. ABŞ-də müşahidə etdiyim digər bir uğurlu metod dərslərin çox interaktiv şəkildə aparılmasıdır. Burada yalnız professorun saatlar ərzində mühazirə oxuduğu, tələbələrin isə sadəcə qulaq asdığı dərslər formatı, demək olar ki, heç istifadə olunmur. Əksinə, dərslər çox maraqlı dialoqlar şəklində aparılır. Bu sayədə tələbələr yalnız professorun yox, həm də bir-birinin təcrübələrindən faydalanmış olur. Son olaraq, mövzuların tətbiqinə əsaslanan tapşırıqlara üstünlük vermək burada gördüyüm çox uğurlu öyrənmə metodlarındandır. Xüsusilə mühəndislik və biznes kimi sənayeyə yaxın olan ixtisaslarda praktik layihə şəklində tapşırıqlar tələbələrə ənənəvi akademik referat və ya nəzəri imtahanlardan çox daha uzunmüddətli və həqiqi bilik və bacarıqlar verir.

“Gənclərə magistr təhsilindən əvvəl iş təcrübəsi qazanmağı tövsiyə edərdim”

- Xaricdə təhsil almaq istəyən gənclərə nə kimi tövsiyələriniz olardı?

- Xaricdə təhsil almaq istəyən gənclərə məsləhət görərdim ki, ali məktəblərə və daha sonra Dövlət Proqramına müraciətlərinə mümkün qədər tez başlasınlar. Ali məktəblərin tələb etdiyi imtahanlar, tövsiyə məktubları və digər tələbləri yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirmək üçün vaxt tələb olunur. Dövlət Proqramını nəzərə alanlara onun şərtləri ilə, dəstəklədiyi universitet və ixtisaslarla hələ proqram seçimi zamanı yaxından tanış olmağı, müraciət hazırlıqları müddətində bu sahədə təcrübəsi olan kimləsə məsləhətləşməyi tövsiyə edərdim. Xaricdə magistr təhsillərini almağı planlayanlara öncə bacarıqları qədər iş təcrübəsi qazanmağı tövsiyə edərdim. Bu, onlara magistr ixtisası seçimində daha uzaqgörən və doğru qərar verməyə kömək edə bilər. Ən önəmlisi isə, özünü güvənmək və bacarana qədər cəhd etməkdir. İnanıram ki, ölkəmizdə təhsil keyfiyyətinin getdikcə yüksəlməyi tələbələrimizin xarici ali məktəblərə qəbul imkanlarını ciddi şəkildə artırır.

- Gələcək hədəfləriniz barədə nə deyirdiniz?

- Təhsilimi bitirdikdən sonra texnologiya sektorunda işləməyə davam edəcəyəm. Beynəlxalq şirkətlərdə məhsul və layihə idarəçiliyinin ən aktual bacarıqlarını öyrənib təcrübəni genişləndirmək istəyirəm. Daha sonra bu təcrübələrin ölkəmizin şirkətlərində tətbiqinə dəstək olmağı hədəfləyirəm.

Oruc MUSTAFAYEV